

Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) For Spansk Vannhund

Versjon 1

Gyldig t.o.m. 01.04.2023

**Norsk
Kennel Klub**

HUNDEEIERNES ORGANISASJON

Innholdsfortegnelse

Innledning.....	3
Oppnevning	3
Arbeidsoppgaver og mål	3
Generelt	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling.....	3
Overordnet mål for rasen	6
Rasens populasjon.....	6
Populasjonsstørrelse	6
Gjennomsnittlig kullstørrelse	6
Mål og strategi	7
Helse.....	7
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen.....	7
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter	8
Dødelighet på rasen.....	10
Forekomst av reproduksjonsproblemer.....	10
Prioritering	10
Mål og strategi	10
Bruksegenskaper	11
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester.....	11
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden.....	11
Mål og strategi	11
Atferd og mentalitet	12
Atferd.....	12
Evaluering av atferd	13
Atferd i forhold til rasestandard	13
Mål og strategi	13
Eksteriør.....	14
Eksteriør	14
Overdrevne eksteriørtrekk.....	14
Mål og strategi	14
Oppsummering.....	14
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål.....	14
Plan for videre arbeid i klubben.....	15

Innledning

Det er styret i raseklubben som får i oppdrag av NKK å utarbeide RAS og som er ansvarlig for at dette blir gjort. Videre er styret ansvarlig for en årlig evaluering, og en revidering hvert 5. år. Styret er ansvarlig for at RAS og de årlige evalueringene både blir lagret og gjort tilgjengelige for klubbens medlemmer.

Oppnevning

Styret i Spansk vannhundklubb oppnevnte en arbeidsgruppe som skal utarbeide klubbens grunnleggende RAS. Denne gruppen bestod av Linn Berenguer, Tanja Sedsbøe og Henna Rautiainen. Henna Rautiainen trakk seg fra sitt verv. Linn Berenguer ble oppnevnt som leder av gruppen.

Arbeidsoppgaver og mål

Utvalget skal jobbe med å få på plass et RAS dokument som skal bidra til tydelige definisjoner av målene raseklubben har. Det skal være et verktøy for å sikre sunn hundeavl også i fremtiden. NKKs "Avlsstrategi og Etske grunnregler for avl og oppdrett" er fundamentet RAS skal bygges på. Klubbens RAS-dokument skal være et levende dokument som brukes aktivt av klubben og oppdrettere.

Tiltak og strategier som er listet i RAS bør gjennomføres i størst mulig grad, uavhengig av for eksempel skiftende styre i klubben. Dette skal sikre målrettet kontinuitet i avlsarbeidet, og med det, avlsmessig fremgang for rasen.

NKKs mal for RAS skal brukes og dokumentet skal utformes ut i fra kriteriene/veiledningene satt av NKK.

Generelt

Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Opprinnelsen til dagens spanske vannhund er usikker og omstridt da rasen er svært gammel. De første nedtegnede bevis for rasens eksistens er fra rundt 1100-tallet. En vet ut i fra flere gamle dokumenter at rasen holdt til syd på den iberiske halvøy, hvor den ble brukt som gjeterhund.

Det er flere forskjellige teorier om hvor rasen stammer fra, blant disse er det at den har samme opprinnelse som Barbeten. På en side så har man Duhel og Rutimeyer som mener rasen stammer fra det asiatiske kontinentet, og at den kom inn til Spania fra nord. Dobel mener rasen kommer fra Tyrkia og Ungarn, noe han mener er sannsynlig når man ser på andre raser som stammer fra dette området, her nevnes blant annet Ungarsk Puli og Pumi. Noen studier kan også tyde på at rasen kom over til Iberiske halvøy rundt år 711 når den Iberiske halvøy ble invadert av Maurene.

De fleste raseentusiaster tror på Salas teori om at det er en egen rase som oppstod i Andalusia og at den spredte seg derfra. Beskrivelsen som gis av Salas er: "Befolkningen fra de myrlendte traktene valgte ut en hund som hadde forskjellige bruksegenskaper. En hund for et land som var fuktig hadde grønne enger og tørre sletter. Den måtte tåle varmen om sommeren, ha god luktesans og instinkter for å jakte i sumpmarken, dette være seg fugl eller fisk."

RAS for Spansk Vannhund

Rasen har de siste århundrer blitt brukt som gjeterhund syd i Spania og dens egenskaper har fått utviklet seg i forhold til miljøet rundt den. I de delene i Andalusia hvor det var våtmarker, utviklet den egenskap som appporterende vannhund. En vet at budskap fra Portugal ble ført over til de viktige havneområdene i syd i Spania og at spansk vannhund ble brukt som gjeterhund i den sammenheng. Man tror også at det var slik fiskerne fikk øynene opp for rasen og tok den til seg. Det var en rase som egnet seg godt til å utføre arbeidsoppgaver i vann og det var også en god vokterhund. Det er derfor man også ser at det senere utviklet seg en bestand i nord, hvor rasen i all hovedsak var brukshund på båter.

Rasen har vært brukt til alle typer oppgaver de siste århundrer. De vanligste oppgavene har vært som arbeidende gjeterhund, jakt, vokter og vakt hund, og som hjelpehund på fiskebåter. Den har til og med vært brukt i kullgruver rundt Cuenca hvor den hadde som oppgave å føre/gjete trekkoksene. Hundene var perfekte til å kunne klare å overleve de fuktige og til tider ekstremt varme gruvene, da de hadde pels som beskyttet hunden fra både kulde og varme.

Spansk vannhund er en rase som for ikke så lenge siden var i fare for utryddelse. Etter hvert som jordbruket ble mer og mer automatisert og de små gårdsbrukene ble borte, gikk også antall spanske vannhunder drastisk ned. En vil i dag fortsatt finne dem i bruk på mange gårder i syd Spania, men siden 1980-tallet er de blitt mer og mer vanlig som familiehunder. Siden de har en så allsidig bruksbakgrunn ble de etter hvert også brukt av det spanske forsvaret og politiet som narkotikahunder, bombehunder, og ettersøkshunder. I hundemiljøer har de utmerket seg innen lydighet og agility.

opphav ukjent

Spansk vannhund eller Tyrkisk Andalusisk hund som den også blir kalt, ble anerkjent av den spanske Kennel Klubben i 1985. Før rasen ble godkjent var det en lang vei før en kunne enes om en rasestandard. Det var en rase hvor variasjonene var store avhengig av de geografiske regionene. Det var snakk om tre forskjellige typer hvor man skulle utforme en felles rasestandard. De forskjellige typene var «el Norte» (nord), «Sierra» (fjell) og «Marismeño» (sumptraktene).

RAS for Spansk Vannhund

Rasen ble i juni 1989 midlertidig godkjent som rase av FCI (Federation Cynologique Internationale) i gruppe 8 vannhunder. Der ble den endelig godkjent i 1999.

Den første spanske vannhund kom til Norge fra Sverige i 2000. Den første hunden, Scheffelfältets Cleo, ble importert av Mia Bencze og Torine Kriznik (kennel Forevertobe) kort tid etter importerte Tanja Sedsbøe (Lytta's kennel) Zullon del Pipa Casita og Aqualines Contessa. Hundene kom henholdsvis fra Belgia og Sverige. Disse tre hundene alene kunne ikke bygge opp rasen, så etter hvert tilkom det flere importører fra blant annet Spania, Sverige og Finland. De første norskfødte kullene ble født i 2003, det var Lytta's kennel og kennel Forevertobe som hadde disse.

Det var lenge en rase svært få hadde kunnskap om og skulle man ha en valp fra en norsk oppdretter for 10 år siden måtte en belage seg på å ha is i magen da bestanden var svært liten. Bestanden i Norge øker jevnt og trutt og er nå på omkring 500 hunder og det kommer stadig flere som også er interessert i å drive oppdrett av rasen.

Oversikt over norske oppdretter som har hatt kull:

Oppstart oppdrett	Kennel navn	Navn på oppdrettere
2003	Lytta's	Sedsbøe Tanja
	Forevertobe	Kriznik Torine
2004		Nilsen Jan Gunnar og Jorun B
2005	Thorela's	Iversen Laila Iversen Thore
2007	Del Nuciero	Berenguer Linn M og Jacinto
2008	Padimas	Sommerro Marit Nygaard
	Freetail's	Lyngstad Anne Grethe og Åsmund
	Austrått's	Andresen Berit Langdahl
2009	Del Corazoncito	Rautiainen Henna
	Vannliljen's	Hagen Marianne Jacobsen
	Perro Rivalentas	Dalsbø Annett og Espen
2010		Moland Monica
	Zojoma's	Gjøen Jorunn K
	Av Yttrevold	Bergman Anne Marie
2011		Varden Hanne Kolle
2012	Ferrylands	Donne Johnny og Irene
2013		Ellingen Mona
	Aquanders	Andersen Elize Dorota B
	Krøllegjengen	Brevik Christel Nilsen
2013		Eilertsen Randi Pernille
2014		Nilsen Torger
	av Milkcreek	Heinilä Maija
		Bringsli Gunn Jolanthe
2015	Perro Fiel's	Mesteig Marit Birgitte Thune
	Imrum's	Axelsen Ingunn Og Irmelin
		Braut, Tor
2016		Bua, Steinar

I Norge blir hovedsakelig rasen brukt som familiehund/selskapshund. Mange individer blir også brukt i forskjellige hundeidretter som bla. lydighet, agility, rallylydighet, utstilling og spor.

Overordnet mål for rasen

Spansk vannhund skal ha en sunn konstruksjon og være en hund med god helse og høy levealder. Det skal være en åpen, selvsikker og vennlig hund, helt uten tegn til unormal aggressivitet eller skyhet. De opprinnelige rasetyperiske eksteriørtrekkene til den rustikke og sjarmerende arbeidshunden skal bevares. Hundene skal leve et langt og lykkelig liv, til glede for seg selv og sin familie.

Rasens populasjon

Populasjonsstørrelse

Tabellen under viser antall kull, antall valper og gjennomsnittlig innavlsgrad siden 2003. Antall Importerte hunder per 24.11.17 var 111 stk.

Årstall	Antall kull	Tisper	Hanner	Totalt	Innavlsgrad
2003	2	7	8	15	0
2004	3	14	8	22	0
2005	2	6	6	12	3,71
2006	2	5	9	14	3,52
2007	3	10	15	25	2,34
2008	6	11	26	37	1,78
2009	6	17	15	32	0,79
2010	9	21	34	55	1,33
2011	11	26	32	58	0,82
2012	10	36	26	62	2,78
2013	9	23	32	55	0,68
2014	15	51	43	94	1,01
2015	15	41	34	75	1,89
2016	10	45	27	72	1,79
2017	9	26	28	54	0,8
	112	339	343	682	1,55

Gjennomsnittlig kullstørrelse

Gjennomsnittlig kullstørrelse varierer mye fra år til år, men vi ser ingen tendens til at kullstørrelsen er betydelig større eller mindre i dag enn for ti år siden. Gjennomsnittlig kullstørrelse ligger på 6 valper. Dette er et sunt antall som vi må bestrebe oss for å opprettholde. Antall registrerte hunder per år har økt siden 2008. En økt populasjonsstørrelse er positiv da det gir et bredere avlsmateriale.

Innavlsgrad

Innavlsgraden er generelt lav. Gjennomsnittlig innavlsgrad er 1,55, noe som er svært bra for en rase. Dette er nok takket være at vi har hatt en del importerte, samt at oppdrettere har gjort et godt arbeid med å finne hannhunder.

Matadoravl

Et avlsprogram skal ikke utelukke mer enn 50 % av rasen; avlsdyrene skal velges fra den beste halvparten av rasepopulasjonen.

For å bevare og fortrinnsvis øke det genetiske mangfoldet i rasen, bør matadoravl og tett innavl unngås. NKKs grunnleggende anbefaling er at en hund ikke bør ha flere avkom enn tilsvarende 5 % av antall registrerte hunder i rasepopulasjonen i en femårsperiode. Hos tallmessig store raser anbefales det at grensen settes lavere enn 5 %, helst ned mot 2 %.

Vi har per i dag ikke hatt tilfelle av matadoravl som har hatt betydning for rasen. Det er viktig at etter hvert som rasen øker i omfang at vi er enda mer bevist på dette.

Mål og strategi

Matadoravl skal unngås.

I løpet av de siste 5 årene har det blitt født 373 valper. 5% av dette utgjør ca. 18 hunder. Vi ser at kullstørrelsene på noen tisper er relativt store, derfor bør 5% reglen gjelde både for hannhunder og tisper.

NKKs regler for maksimal innavlsgrad bør ikke overskrides. Målet er at de aller fleste kull har så lav innavlsgrad som mulig.

Helse

Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen

Den generelle helsesituasjonen i rasen er meget god. Klubben har nylig foretatt en helseundersøkelse. Undersøkelsen er utført av Frode Lingaas ved Norges Veterinærhøgskole. Han jobber til daglig med undervisning, forskning og medisinsk genetikk. Han har foretatt tilsvarende undersøkelser på mange raser i Norge.

I undersøkelsen kom det inn 257 besvarelser. Fra 2006-2015 (siste 10 år) ble det registrert ca. 499 Spanske vannhunder i NKK. Prosent svar relativt til registreringstallene siste 10 år, er 48%. Dette er en meget god "svarprosent", langt over det de fleste raseklubber klarer å oppnå. Dersom det ikke er en overvekt av de som er fornøyde, eller de som er misfornøyde i besvarelsene, bør dette gi et meget godt inntrykk av situasjonen i rasen.

Gjennomsnittsalderen på hundene i undersøkelsen var 5,1 år (202 levende hunder med opplysninger om alder). 17 hunder var under 1 år, 23 var ca. 1 år og 12 hunder var ca. 1,5 år.

Klubben har nå fått en rapport over forekomsten over helse og atferd på rasen. Helseundersøkelsen vil sammen med generell kunnskap om rasen og opplysninger fra hundeeiere og ansvarlige oppdrettere, gi en god oversikt over situasjonen.

Eierne på rasen er veldig fornøyde med hundens helse. 254 svarte på spørsmålet om helse. 96% av eierne var godt eller meget godt fornøyd med hundens helse, mens 2% vurderte helsen til middels og 2% karakteriserte helsen som dårlig/meget dårlig. Det er likevel en del anmerkninger knyttet til hud. Det er også enkelte anmerkninger på øyne og ledd/skjelett. Blant annet er HD-frekvensen relativt høy.

På atferdssiden er det også enkelte utfordringer. 81,1% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 11,5% er middels fornøyd, mens 7,5% vurderer den til dårlig/meget dårlig.

Vi har også mottatt helsetall fra Agria som viser den svenske bestanden og tallene gjelder for 2006-2011. Undersøkelsen avviker fra helseundersøkelsen vi har foretatt på rasen. Det vi ser samsvarer med vår undersøkelse er adferdsproblematikk, hudlidelser/kløe og ørebetennelser. Det kan se ut som om det i Sverige er et problem med mage-/tarmlidelser. Dette er ikke et problem i Norge.

Vi har ikke fått noen statistikker fra norske forsikringselskaper da de har for få individ til å foreta uttrekk som kan gi oss et godt bilde av helsesituasjonen på rasen.

Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter

Det er i NKK registret 217 hunder som er HD røntget i perioden 2003 tom 2016. Det er flest med status fri, men det er et relativt høyt antall hunder som har svak og middels grad av HD.

ÅR	Antall	Frie A/B	Svak C	Middels D	Sterk E
2003	4	3	1	0	0
2004	8	4	1	3	0
2005	2	1	1	0	0
2006	7	5	2	0	0
2007	11	9	0	2	0
2008	7	4	1	2	0
2009	17	11	5	1	0
2010	15	8	3	3	1
2011	26	18	5	3	0
2012	34	23	6	5	0
2013	13	7	0	6	0
2014	22	15	4	2	1
2015	27	18	6	3	0
2016	24	19	2	3	0
2017	0	0	0	0	0
Sum	217	145	37	33	2

RAS for Spansk Vannhund

Det er i NKK registrert 217 hunder som er øyelyst i perioden 2013 tom februar 2017. Det er få hunder med alvorlige og medfødte øyesykdommer. 13.24% av hundene som er øyelyst, har anmerkninger.

I helseundersøkelsen som er foretatt på rasen, fremkommer det at 3 hunder er registrert med PRA. Disse tilfellene er ikke registrert i NKK.

217 øyelysninger i perioden 2003-2017	Antall
Ektopiske cillier	13
PPM/Iris	1
Katarakt ikke medfødt	5
Katarakt mistenkt medfødt	2
Antresipunctum lacrimalis	1
Retinal Dysplasi	2
Mistenkt andre retinadegenerasjoner cornea	1
PHTVL/PHVP	2
Fibrae/ Latae Laminae	1
Annet ikke medfødt	1
Sum	29

Det er i helseundersøkelsen som er foretatt registrert flest hunder med kløe/hudirritasjon, ørebetennelse og røde/såre poter. 36,5% responderte på at hunden har hatt problemer med hud/pels/øre. 7 hunder (3%) har påvist allergi ved blodprøve.

Navn	Antall
Hyppig hudbetennelse/eksem/utslett	4
Hyppig ørebetennelse	5
Har hatt ørebetennelse, men sjelden	37
Kløe/hudirritasjon	38
Hårløse flekker	11
Røde eller såre poter	10
Overdreven røyting/hårtap	2
Analkjertelproblem	11
Tilstoppet talgkjertel	3
Hudsvulst	9
Parasitter	3
Furunkulose	1
Annet	11
N	95

Det er også registrert følgende helseproblematikk på rasen:

- 158 av hundene (61,5%) i undersøkelsen er HD røntget, 45 (36,1% av de HD-røntgede) er oppgitt med HD.
- 29 eiere (11,6%) oppgir at hunden har hatt kuler/kreftsykdom. De fleste er svulster i hud (17) og forplantningsorganer (5).
- Øyesykdommer er rapportert hos 21 hunder (8,2%), anmerkninger på øyebetennelse/rennende øyne er hyppigst.

RAS for Spansk Vannhund

- De fleste eiere oppgir at de oppfatter at hundene har normalt syn (93,7%), mens 15 eiere (5,9%) mener at synet er litt nedsatt. 1 eier mener hunden ser dårlig (0,4%).
- 20 hunder (7,8%) oppgis med brokk; mest navlebrokk.
- For 19 hunder (7,4%) oppgis det problemer i ledd/muskel skjelett.
 - Patellaluksasjon er registrert hos 2 hunder.
 - Artrose er registrert hos 8 hunder.
 - Korsbåndskade hos 3 hunder.
 - Uspesifikk halthet hos 5 hunder.
 - Det er rapportert stivhet på 8 hunder og smerter hos 11 hunder.
- Hos tisper er det innbilt svangerskap (21 hunder, 14% av tispene) som er hyppigst.
- Det er noen anmerkninger på ulike tannfeil, men ingenting som peker seg ut.
- Det er anmerkninger på epilepsi-lignende tilfeller / epilepsi hos 6 hunder. Verifisert epilepsi er kun registrert på 2 hunder.
- Det er registrert 1 hund med nyresvikt, mens 11 eiere har krysset av for at hunden har hatt urinveisinfeksjon.
- Det er registrert få hormonelle sykdommer.
- Ca. 4% av eierne (10 stykk) rapporterte om generelle symptomer fra luftveiene på hundene.
- Kennelhoste (14 hunder), nesemidd (13 hunder) er for øvrig de vanligste rapporterte enkeltårsakene.
- Bare 8 hunder har hatt "vedvarende eller alvorlige" fordøyelsesproblemer.
- Bare 1 eiere oppgir at hunden har hatt symptomer på hjertesykdom.

Dødelighet på rasen

Det er bare registreringer på 29 hunder som gjør tallene litt usikre. Det ser ut til at alderdom og atferdsproblemer kan være blant de hyppigste medvirkende årsaker til død/avliving.

Forekomst av reproduksjonsproblemer

Helseundersøkelsen som er foretatt på rasen indikerer at rasen har lite problemer med fruktbarhet, kryptorkisme og fødselsvansker.

Innbilt svangerskap utgjør den hyppigste anmerkningen.

Det er 4 tilfeller av komplikasjoner på 58 fødsler, dvs 5,8% av fødslene.

Prioritering

Tradisjonelt har HD røngning og øyelysning vært den mest vanlige screeningundersøkelsen for rasen. Flere oppdrettere har også foretatt andre type undersøkelser som bla. AD røntgen, gentesting av Prcd-PRA, NAD(vinglesyken) og D-Locus (Colour Dilution Alopecia (CDA)).

Det er i dag ingen krav om noen undersøkelser ved formidling av valper gjennom raseklubben eller for registrering i NKK.

Ut i fra tall, både registreringer fra NKK og helseundersøkelsen foretatt på rasen, så ser vi at det er noen helseutfordringer, blant annet er HD-frekvensen forholdsvis høy og det er en del anmerkninger knyttet til hud.

Mål og strategi

- Utarbeide en strategi til å få ned forekomsten av HD. Det er styrets ansvar at denne utarbeides så snart som mulig.
- Få bedre oversikt over årsaken til problemer med hud/pels/øre på rasen, samt å holde forekomsten så lav som overhodet mulig.
- Opprettholde dagens nivå på øyeundersøkelser slik at vi kan holde forekomsten av øyesykdommer så lav som mulig.
- Få bedre kunnskap om ulike gentester som tilbys rasen. Det er viktig at vi får veiledning av personer med god kunnskap på dette området før vi kan anbefale testene som tilbys.

Bruksegenskaper

Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester

Vi har per i dag ingen spesielle jakt- og bruksprøver knyttet til rasen.

Klubben har utviklet en sosialitetstest i samarbeid med Tobias Gustavsson hos SWDI – Scandinavian Working Dog Institute.

Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden

Rasen er både aktiv og allsidig med mange bruksområder. Hundene skal kunne jobbe selvstendig med en stor arbeidsglede. De er meget lettlærte og oppmerksomme både vedrørende ønskelig og mindre ønskelig adferd.

Da rasen har blitt mer og mer en selskaphund er det viktig at vi ivaretar og informerer kjøpere om rasens aktivitetsbehov og bruksegenskaper. 56,1% av eierne oppgir at de ikke driver med noen spesielle aktiviteter med hundene.

Da rasen igjennom århundrer har vært en utpreget brukshund og er svært lettlært, har den i dag mange bruksområder som blant annet:

- Lydighet, rallylydighet, agility og freestyle
- Utstilling
- Bruks – jakt og spor
- Servicehund og redningshund
- Vannarbeid
- Selskaphund

Mål og strategi

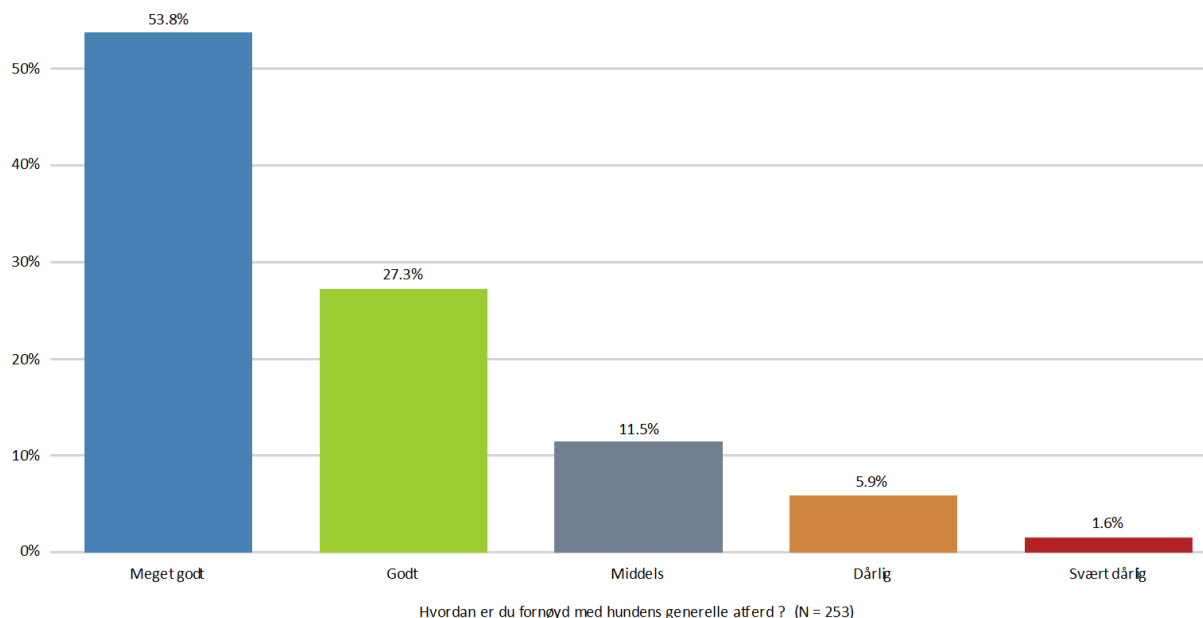
- Beholde rasens allsidige bruksegenskaper
- Fremme rasens karakter og temperament som gjør den til en åpen lettlært hund
- Over tid få flere til å engasjere seg i brukshundarbeid.
- Klubben må ha som mål å fremme rasen som brukshund

Atferd og mentalitet

Atferd

81,1% svarte at de er godt eller meget godt fornøyd med hundens generelle atferd, 11,5% er middels fornøyd, mens 7,8% vurderer den til dårlig/meget dårlig.

Navn	Antall	Prosent
Meget godt	136	53,8%
Godt	69	27,3%
Middels	29	11,5%
Dårlig	15	5,9%
Svært dårlig	4	1,6%
N	253	

Det er også registrert følgende atferd på rasen:

- 96,1% oppfatter hundene som glade (riktig/meget riktig), 69% som trygge, og 29,4% som tøffe.
- 51% karakteriseres som engstelige i noen situasjoner (riktig/meget riktig), 17,3% oppgis som «pysete» («ganske riktig/meget riktig»).
- Ca. 19,6% av hunden kan vise aggressive signaler («ofte-svært ofte») mot andre hunder av samme kjønn når de går i bånd, og 1,2% slåss ofte når de er løse.
- Den rapporterte frekvensen av knurring på voksne fremmede er ca. 11%.
- 9,8% av hundene ser ut til å ha relativt sterk/meget sterk angst for høye smell/skudd, mens 14,5% har sterk eller meget sterk angst for fyrverkeri.
- 7,8% av hundene har sterk angst for å være alene hjemme (sterkt/meget sterkt)
- Rundt 21,7% av hundene bjeffer ofte på fremmede voksne
- Ca. 70% har en tendens til å bjeffe på dørklokken.
- 43,1% bjeffer ofte eller svært ofte når noen går forbi hus/hage.

- Ellers viser 24,3% “sterk eller meget sterk” trang til å løpe etter vilt, mens 54,1% vil gjerne løpe etter katter.
- 31,4% av hundene har sterk/meget sterk bærelyst
- Ca. 15% av hundene viser tendens til ulike repeterende “aktiviteter”, hyppigst oppgitt er tendens til å bite i poter og slikke forbein.

Evaluering av atferd

På atferdssiden er det enkelte utfordringer. Det kan se ut til at enkelte hunder er noe usikre og enkelte viser også tendens til aggresjon, muligens som resultat av usikkerhet.

Atferd i forhold til rasestandard

Rasen er kjent for i varierende grad å kunne være uinteressert i fremmede mennesker (reservert). Dette er normalt og må ikke feiltolkes som nervøsitet.

Moderat nervøsitet og aggresjon representerer alvorlige avvik fra rasestandard, og kan også være til frustrasjon for hund og utfordrende for eier.

Mål og strategi

Oppdrettere bør tilstrebe seg på å avle på hunder som er lekne, uredde, lærevillige og sosiale

- Spansk Vannhundklubb Norge tilbyr nå en sosialitetstest til sine oppdrettere som et verktøy til økt innsikt, bevissthet, seleksjon og vurdering av sosiale egenskapene hos sine avlsdyr og avkom. Testen er utviklet av klubben spesielt for vår rase gjennom et samarbeid med Tobias Gustavsson hos SWDI – Scandinavian Working Dog Institute.

Klubben ønsker at alle individer som benyttes i avl har kjent sosialitetstest resultat. Der avkom er testet bør også dette resultatet tas med i en helhetsvurdering ved avl. Oppdrettere bør vurdere begge avlsdyrene før avl.

Klubbens mål er at vi sammen gjennom økt informasjon om avlsdyr, kombinasjoner og avkom kan redusere antall hunder i rasen med unormal engstelse/redsel.

- Det er viktig at oppdrettere er nøye med utvelgelsen av valpekjøpere og informerer godt om rasens egenskaper.
- Det er også viktig at valpekjøper melder tilbake til oppdretter om hundens utvikling.
- Spansk vannhund er en arbeidende hund og det er derfor viktig at valpekjøper deltar på valpekurs og andre former for aktivitet som ligger for rasen.
- Klubben tilbyr sine medlemmer forskjellige aktiviteter hvor mentalitet og atferd er tema.
- Klubben informerer om viktigheten av positiv mestring i valpens sosialiseringperiode mellom 3. og 14. uke og deretter rett tilpasset miljøtrening av hunden.

Eksteriør

Eksteriør

Rasestandard beskriver en sunn robust hund med gode proporsjoner, harmonisk bygning og tiltalende helhet. Atletisk med velutviklet muskulatur. Rettlinjet profil. Velutviklet syn, hørsel og luktesans

Hos rasen i dag ser vi en del overdrevne trekk som: for lange rygger og for store eller for små individer. Rasestandarden sier hannhunder 44-50 cm (18-22kg) og tisper 40 til 46 cm (14-18 kg) +/- 2 cm for typeriktige hunder.

Det er relativt få hunder som stilles ut i Norge og det er sjelden at Spansk vannhund plasserer seg i gruppen eller Best in Show-ringen på større utstillinger. Noe av grunnen til det kan være at rasen fortsatt er litt ukjent for en del dommere, og at det er relativt stor variasjon i eksteriøret til rasen..

Overdrevne eksteriørtrekk

Det er også et økende problem at pelsen blir overdrevent lang eller blir frisert og fasongklippet. Det fremkommer av rasestandarden at klippingen må være hel og jevn, aldri estetisk klippet. Ønsket maks lengde for utstilling er 12 cm (15 cm for utstrekkt krølle), minimum 3 cm for å se kvaliteten.

Mål og strategi

Oppdretterne må strebe etter å beholde den typen som angis i rasestandard.

Det er i dag store variasjoner i utseende på rasen noe som viser til dens opprinnelse og mangfold. Det er per i dag ikke noe mål i å fremme en variasjon fremfor andre.

Det er svært viktig å beholde rasens kjennetegn, det vil si en eksteriørmessig funksjonell hund, atletisk og robust som har de bruksegenskaper rasen er avlet fram for.

- følge rasestandarden i avlsarbeidet
- fremme god funksjonell helhet, øke kunnskapen hos dommere om hva klubben særlig vektlegger i standarden
- arbeide for god dialog mellom medlemmer og oppdrettere

Oppsummering

Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål

Følgende mål skal prioriteres i ekstra stor grad:

- Matadoravl skal unngås. Vi befinner oss i dag i en veldig heldig situasjon i forhold til de fleste andre raser. Spansk vannhund er generelt en sunn og frisk rase med godt gemytt. For å bevare rasens sunnhet for fremtiden er det viktig at ikke enkelte avlsdyr får for mange avkom på kort tid. Forsiktig bruk av avlsdyr og kontinuerlig avkomsgranskning er viktig for å sørge for at potensielle problemer oppdages før de spres i populasjonen i veldig stor grad.

- Hudlidelser er muligens det helseproblemet som har mest å si for rasen i dag, i og med at den forekommer relativt hyppig, og kan ha klinisk betydning for hunden (stor klinisk betydning i alvorlige tilfeller). Klubben bør her vurdere å få oversikt over de individene dette gjelder og hvordan man kan redusere antall syke hunder.
- Så mange hunder som mulig skal HD røntges og resultatene skal registreres på Dogweb. Styret har ansvar for at det utarbeides en strategi for å få ned forekomsten av antall individer med middels og sterk grad av HD
- Vi skal fortsatt være flinke til å øyelyse avlsdyr. I tillegg til Ektopiske cillier, som nok kan sies å være den hyppigste øyelidelsen på rasen, er det også andre sykdommer som har betydning, og som vi ønsker å overvåke. Det er viktig at avlsdyr skal ha gyldig øyeattest, ikke eldre enn et år på parringstidspunktet, slik at forekomsten av øyesykdommer ikke får øke. Da det er forekomst av PRA på rasen er det også viktig at vi på avlsdyr foretar Prcd-PRA gentest.
- Vi ønsker større bevissthet rundt mentalitet og at alle oppdrettere benytter seg av sosialtesten som er utarbeidet for rasen. Andelen engstelige og aggressive individer skal reduseres.
- Veterinærhøgskolen arbeider aktivt med ulike former for angst på hunder, og samler i den forbindelse DNA-prøver fra engstelige og trygge hunder (for sammenligning), og kan inkludere flere hunder i undersøkelsene. Klubben bør benytte seg av denne anledning og være med i disse undersøkelsene.
- Vi ønsker en mer helhetlig tankegang i avlsarbeidet. Oppdrettere skal bli enda mer bevisste på å se hundens helhet i vurdering av avlsdyr. Fravær av HD og ellers fritestede hunder er ikke ensbetydende med god helse. Hundens daglige helse, og ikke minst mentalitet er viktig. Enkeltdiagnoser må ikke få så stort fokus at det går på bekostning av vår evne til å se totalbildet. Vi skal ikke drive strengere seleksjon enn det vi er nødt til.

Plan for videre arbeid i klubben

Styret har ansvar for at det blir utarbeidet retningslinjer og en avlsstrategi som gir klubbens oppdrettere et arbeidsredskap som kan bidra til avlsfremgang for spansk vannhund.

For å lykkes med dette, kan en for eksempel iverksette grupper som arbeider innen de ulike områdene for å få et godt samarbeid, mest mulig informasjon inn og ut, arrangere tema-/fagmøter, avls- og oppdretterseminarer og arbeide for åpenhet og samhold mellom oppdrettere som til slutt gir best mulig resultater for rasens beste. RAS skal alltid stå på dagsordenen for et styremøte, slik at målene er friskt i minne, og man kan gjøre notater etter hvert av forekomster og ting man ønsker skal inn i dokumentet ved neste revidering.

Vedlegg:

- Helse- og atferdsundersøkelsen hos Spansk vannhund 17.10.17
- Rapport fra Agria

Kilder:

- El Nuevo Libro del Perro de agua Español – Josefina Gómez-Toldrà

RAS for Spansk Vannhund

- El perro de agua Español, Una raza autóctona a conservar – Cecilio José Barba Capote y Baldomero Moreno-Arroyo
- El Nuevo Libro del Perro de salvamento – Jaime Parejo Garcia
- NKK
- Helse- og atferdsundersøkelsen hos Spansk vannhund
- Rapport Agria